

2775
3

одено у нови инвентар бр.
1942 год.
Београд

2775
3

1449

а плаћена

Год. X

НОВИ САД III. 1930.

Број 3.

ЗБИРКА

ЗАКОНА

МИНИСТАРСКИХ НАРЕДАБА И УРЕДАБА

И

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ.

X.

1930.

УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ:

ДР. НИКОЛА Ј. ИГЊАТОВИЋ

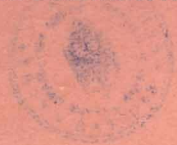
председник Апелационог Суда у Н. Саду.

Садржина: 7. Закон о уређењу шеријатских судова и судијама. — 8. Закон о премештају, пензионисању и отпуштању чиновника. — 9. Уредба о одрађивању новчаних казни и замењивању тих казни казнама лишења слободе. — 10. Закон о државном суду за заштиту државе.

Садржина: 21. Радничко осигурање. — 22. Уток у извршном пост. — 23. Уток у питању адвок. трошр. — 24. Излучна парница. — 25. Обнова. — 26. Менична ствар. — 27. Судијски испит. — 28. Уток против истражног затвора. — 29. Побијање нагодбе. Двострука продаја. — 30. Апелација као ревизиони суд. — 31. Бракоразводна парница.

ШТАМПАРИЈА „НАТОШЕВИЋ“ У НОВОМ САДУ.

Председник Апелационог Суда у Новом Саду.

Бр. Предс. IX. А. 26—1929.

III. Грађански (призивни) сенат:

Решава утоке и призиве, који су ранијим распоредима већ упућени том већу, и у будуће приспеле предмете из Окружног Суда у Суботици.

Председник: Богдан Ђукић предс. Одељ. А. С.

Чланови: Војислав Павловић, судија А. С.

Др. Јаков Долинар, судија А. С.

Записничар: Павле Гавриловић, суд. прип. А. С.

IV. Грађанско (призивно) веће:

Решава утоке и призиве, који се већ налазе при томе већу на основу ранијега распореда, и у будуће све утоке и призиве, које долазе од Окружног Суда у Панчеву и Вел. Кикинде.

Председник: Др. Бруно Петрић, председник Одељ. Апел. Суда.

Чланови: Др. Тодор Петковић, судија А. С.

Фрања Сочанин, судија А. С.

Записничар: Милета Пантовић, суд. припр.

V. Грађанско (призивно) веће привремено се укида.

VI. Грађанско (призивно) веће:

Решава утоке и призиве, који су ранијим распоредом већ упућени томе већу, као и све утоке и призиве од Окружног Суда Сомбор, Вел. Бечкерек и Бела Црква.

Шв. Ј. 27/304

важности за решење спора а у погледу исте нема конкретно установљеног стања ствари, већ је резултат доказног поступка био само недостатак у доказима, то призивни суд није могао отклонити даље доказивање будући да је оно тражено већ на првој расправи те стога не може бити места примени 222. §-а г. п. п-а.

Из ових разлога ваљало је места дати ревизионој молби тужитеља, разрешити пресуду призивног суда и упутити тај суд на даљи поступак и односно на спровођење доказног поступка у горе наведеном правцу.

Расположење у погледу трошкова оснива се на 509. и 543. §§ г. и. п-а.

Нови Сад, 17. јануара 1929. године.

*

§ 222, Гпп. може се применити у призивном поступку само онда, ако се призивни суд увери, да је странка своја излагања у призивном поступку намерно одлагала, да би задржала свршавање парнице.

21.

По §-у 47. З. о. р. нема права на хранарину онај члан радничког осигурања, који је своју болест хотимично проузроковао. Таким се поступком има сматрати напуштање болнице пре времена, и поред забране и упозорења поступајућег лекара.

(Касациони Суд у Н. Саду у својству врховног суда радничког осигурања, Г. 167/1929.).

22.

У ствари раздебног решења, доносног по грунтовној власти, против решења другостепеног суда, по §-у 199. зак. чл LX. 1881. (извршни закон) има места утоку на трећестепени суд у року од 8 дана.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Новом Саду бр. Вп. 1061/1928.).

*

Против раздеобног решења првога суда има места утоку на другостепени суд у року од 23 дана, рачунајући од дана раздеобне расправе. Утоку на трећи суд има места у року од 8 дана у колико је суд другог степена преиначио решење првога суда.

23.

I. Према одредби зач. §-а 18. зак. чл. LIV. 1912., против решења донетог по предмету утврђења трошкова правозаступника према својој странци, дозвољен је уток само у једном степену. — II. Старатељ адвокатске канцеларије, без нарочитог овлаштења наследника, умрлог адвоката, није овлаштен да поднесе уток против решења о утврђењу адвокатске награде.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Новом Саду,
бр. Вп. 750/1928.)

24.

Према §-у 168. зак. чл. XL. 1881. у парницама ради излучења некретнина испод оврхе, нема места даљем правном леку против пресуде суда другог степена, којом се оснажава пресуда првога суда.

(Апелациони Суд у Н. Саду, као ревиз. суд
Г. 2192/928.)

25.

У парници ради привременог издржавања жене, нема места обнови.

(Касациони Суд Одељење Б.) беогр. К. С. у Н. Саду
бр. Г. 188/1929.)

Међу пресуда: Касациони Суд ревизиону молбу тужене одбија.

Ревизионе трошкове тужитеља обновљене парнице установљава у своти од 900 (девет стотина) динара, а тужене у своти од 1400 (хиљаду и четири стотине) дин.

Разлози: Пресуду прививнога суда напала је ревизионом молбом тужена. — Жали се да је окружни суд са повредом формално-правних и материјално-правних прописа установио да има места обнови парнице. Питање привременога издржавања жене оснива се на прописима брачнога права, те, аналогно овим прописима, ни у питању привременога издржавања нема места обнови парнице. — У основној парници установљена је правомоћном пресудом кривица мужевљева, те се на тој кривици оснива и његова одговорност. То се чињенично стање не може изменити ни онда, када би тужитељима пошло за руком да докажу наводе обновљене тужбе.

Жалбе нису основане. — Пропис 682 §-а гр. пост. да против пресуда којима се изриче разрешење брака, одвајање од стола и постеље и којима се брак оглашава неважним, има места обнови парнице (па и ту само у питању да се брак одржи), не може се применити у парницама покренутим ради привременога издржавања, јер је предмет ових парница имовински и као такав не потпада под пропис §-а 682. гр. пост.

Како призивни суд у меритуму предмета има да поступак настави, ваљало је списе, ради наставка поступка, вратити Окружном суду.

Како је у овом предмету донесена само међупресуда, ваљало је у корист обе странке установити, само своту ревизионих трошкова, остављајући изреку о сношењу трошкова за кончану пресуду.

Нови Сад, 19. марта 1929. године.

26.

Кад је меница истарљена „по наредби мојој сопственој“, тада се ремитентом има сматрати лице које је потписано испод текста менице на првом месту.

(Касациони Суд Одељење Б) у Н. Саду,
П. 519/1928.)

Пресуда: Касациони Суд ревизиону молбу тужитеља одбија и осуђује га да туженом, у руке његовога правозаступника, плати у року од 15 дана под претњом оврхе, 850 див. ревизионих трошкова.

Разлози: Пресуду Апелационог Суда напао је ревизионом молбом тужитељ. — Жали се да је Апелациони Суд донео пресуду са повредом материјално-правних правила, када је изрекао да се менице имају сматрати неваљаним стога, јер да на меницама ремитент није тачно означен. § 3. Меничног Закона, међутим, и не тражи да ремитент буде тачно означен, него тражи само то, да буде у опште означен, јер меница не може гласити на доносиоца. Израз по наредби властитој или сопственој потпуно је довољан чак и у случају ако има више ремитената и реч мојој, која је поред речи сопственој уписана на меницама не може унети никакве нејасности нити оставити сумње о томе, ко се има сматрати ремитентом, јер би се реч властитој могла односити у овом случају на оба потписника и Англо-југословенско петролејско А. Др. и Љубомира С. у најгорем случају имала би оба потписника подједнако право да меницу даље преносе.

Ако би се дакле 3. § Меничнога Закона имао тако тумачити, да ремитент мора бити тачно и јасно одређен, да би се знало коме се плаћање има извршити, онда установљење чилњнице да ремитент није тачно означен, стоји у противности са признањем тужених да су они

менице потписали и предали их Англо-југословенском Петр. друштву за покриће њиховога дуга, и онда је Апелациони Суд био дужан да образложи зашто упркос тога признања сматра да није јасно коме се плаћање има извршити, односно ко се има статрати ремитентом.

Жалбе нису основане.

Из чињенице, да је у тексту менице уписано „по наредби мојој сопственој“, који израз упућује само на једно лице, Касациони Суд сматра да се издатником, те према томе и реминтом има сматрати једино испод текста на првом месту потписани Љ. С. Према томе је Љ. С. био једино властан да менице и даље преноси. Како, међутим, потписа Љ. С. на полеђини менице нема, него сзмо потписа Англо-Југословенског Пеиролејскога друштва, и Босанско-Индустријалне и трговачке Банке, које нису легитимисане, не може се легитимисаним сматрати ни тужитељ на кога је Банка меницу пренела. — Није; према томе, Апелациони Суд повредио материално-правно правило када је тужитеља са тужбом одбио. — Остале жалбе тужитеља као беспредметне отпадају.

Расправе о ревизионим трошковима оснива се на прописима 543. и 508. §§ гр. пост.

Нови Сад, 16. октобра 1928.

*

И по новом Меничном закону (§ 1, тач. 6.) битни је састојак менице; означење рамитента. А означење бива ремитентовим грађанским именом или његовом трговачком фирмом. Меница „на доносиоца“ дакле и по новом Закону је ништавна. — Клаузула „по наредби“ као ни досада, није битни састојак менице. Она се у трасираној меници подразумева, ако није изречно отклоњена (§ 10. новог М. 3.)

И по §-у 3. новог закона: трасирана меница може гласити по наредби самога трасанта.

27.

Судијском се испиту може припустити само онај судијски приправник, који уз друге законске услове докаже, да је на коме домаћем правном

факултету положио испите. Диплома стечена на коме страном испиту само онда може послужити основицом за припуштање судијском испиту, ако је она нострафицирана на коме домаћем факултету.

(Апелациони Суд у Н. Саду,
Бр. О. С. 11/1929.)

Решење: Молби се не даје места.

Разлози: Молилац је својој молби ради припуштања судијском испиту, у овереном препису приложио своју диплому истављену у Москви, 19. фебруара 1916. год. од стране тамошњег правног Факултета Царскога Универзитета.

Закон о судијама редовних судова, у своме чл. 8. као услов за стицање права на полагање судијског испита међу осталом тражи и то, да је кандидат „свршио правни факултет и положио испите као редован слушалац“, не наводећи да кандидат може да сврши правни факултет и на страни.

Опште је правило, да кад наш закон за стицање некога права захтева диплому правног факултета, тада се под факултетом има разумети само домаћи, а не и страни факултет. Ово правно правило оправдава нарочито та околност, што правне науке у главном нису интернационалне, јер се оне заснивају на домаћим позитивним законима.

Ово се правило има применити и у овом случају тим пре, што је законодавац у Закону о адвокатима (§ 2. тач. 6.) за стицање права на упис у именик адвоката, а и за припуштање адвокатском испиту (§ 12.), као услов изречно дозволио, да молилац може свршити правни факултет и на страни. Да је дакле законодавац хтео да дозволи стицање предходне квалификације и за полагање судијског испита на страном факултету, он би свакако

то изречно наредио и у Закону о судијама редовних судова, а пошто то није учинио, из те околности се даде извести једино тај правни закључак, да је намера законодавчева била та, да се стицање дипломе правног факултета ограничи на домаће Университете.

Како је пак молилац својој молби приложио диплому стечену на страном факултету, то се његова молба морала одбити као таква, која нема законских услова.

*

Закон о судијама редовних судова од 8. јануара 1929. године већ је на снази, само се комисије за испитивање судијских кандидата имају образовати по досадашњим прописима (чл. 57.) све дотле док се не изједначе судски поступници.

28.

Против другостепеног решења Апелационог суда, којим је одређен истражни затвор, нема места даљем утоку.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Н. Саду
К. 996./1929.)

Решење: Касациони Суд уток оптуженога одлацује.

Оптужени је дужан, да плати за уложени уток на основу Т. Бр. 196. 100 (једну стотину) динара.

Разлози: Против решења Апелационог као и другостепеног суда, којим је, услед утока државног тужиоца против решења Окружног суда, одређен против оптуженог истражни затвор, поднео је оптунени путем свог браниоца уток.

Овај је уток законом искључен, па је као такав у смислу § 379. К. П. морао бити одбачен.

Наиме у смислу 1. алин. § 278. К. П. против решења има места једностепеном утоку, ако то закон изрично не искључује.

Како у конкретном случају обзиром на 2. ал. §-а 378. К. П. закон не дозвољава уток у другом степену, то утоку оптуженог нема места.

Одређење таксе се оснива на закону о таксама.
Нови Сад, 11. септембра 1929. године.

29.

I. Нагодбу могу напасти само она лица, која су у склапању нагодбе учествовали. — II. Код двоструке продаје право власништва на некретнине стиче оно лице, које је прво дошло у грунтовницу, сем ако се докаже његова зломишљеност приликом стицања права власништва. — III. Приговор да се право власништва није могло преписати у смислу §-а 19. зак. чл. XXIX: 1886. на основу фактичног поседа, може ставити само грунтовни власник или његов универзални наследник.

(Касациони суд у Н. Саду,
Г. 438./1928.)

Касациони Суд, Б. Одељење одбија ревизиону молбу тужитеља и осуђује их да туженоме на руке правозаступника му плате у року од 15 дана под претњом принудног извршења у име ревизионих трошкова 600 динара.

Разлози: Тужилац напада пресуду призивног суда у четири правца.

Прва му је жалба та да је призивни суд нетачном дедукицијом у опреци са садржином списка утврдио да су сви наследници пок. Јосифа Д. у нагодби од 1. јуна 1922. год. предали власништво упитних некретнина туженоме, јер да је већина наследника изјавила да су под пресијом потписали упитну нагоду, да је једна наследница порекла да је својом руком потписала ту нагоду, да је један сведок исказао да није био присутан један од наследника, да је други један сведок исказао, да два наследника нису тада били присутни и да је он или

други сведок потписао њихова имена, да је један наследник пијан био приликом потписивања нагодбе, да онај сведок који је потписао нагодбу у том својству није ни био присутан при склапању и потписивању нагодбе, да сви наследници знају писати, те да је искључено да су имена неких потписивала друга лица.

Жалба није основана, јер поред тога што тужилац није напао ово установљење које је учињено већ у првостеп. пресуди, у смислу 270. §-а г. п. п-а суд слободним мерењем доказа оцењује истинитост појединих чињеница те и ту чињеницу да ли су сви наследници потписали спорну нагодбу, или нису и, јер тужитељ нема право напасти упитну нагодбу, будући је правно правило да то могу чинити само она лица која су у склапању нагодбе учествовали, а наследници пок. Јосифа Д. то нису учинили, и ако су им познате околности под којима се је та нагодба склопила, како пак приговори тужитеља осим оних који се оснивају на истинитости нагодбе сачињавају само разлог за њено нападање, то се они нису могли узети у обзир.

Друга је жалба тужитеља та, да упитна нагодба нарочито не важи у погледу утужених 4. јутра и 200□ хвати јер је власништво тих некретнина тужилац право-ваљано стекао још од самога пок. Јосифа Д. и то много раније но што је нагодба склопљена са туженим, и јер су овај чин њиховог правног претходника одобрили и наследници Јосифа Д., те према томе — по тужиоцу — ови потоњи нису ни били више власници упитних 4. јутра и 200□ хв. у времену склапања нагодбе са туженим, те стога нису могли ни пренети право власништва у погледу тих некретнина на туженога, будући је правно правило, да нико не може пренети више права него што га је сам имао. Ово би они могли учинити само с пристанком тужиоца, што се није догодило.

Ни ова жалба није основана, јер је правно правило да право власништва на некретнине стиче оно лице које

је прво дошло у грунтовницу, како је пак грунт. право власништва укњижено у корист туженога, ово се његово право може напасти само онда ако се докаже његова злонамерност приликом стицања права власништва. Према томе тужилац дужан је доказати ту злонамерност т. ј. да је тужени знао за раније отуђивање јер је тужени пре њега дошао у грунтовницу.

Тужилац у својој трећој жалби напада и то установљење призивног суда, да за туженога не постоји та злонамерност.

Жали се нарочито зато што је призивни суд нашао да је у погледу добре вере меродавно време склапања споменуте нагоде, дакле 1. јуни 1912. год., а не оно време када је тужени своје право власништва грунтовно дао укњижити и када је тужени већ и по установљењу призивног суда знао да је право власништва на утужене некретнине (4 ј. 200 хв.) тужилац раније стекао.

И ова је жалба неоснована, јер добра вера код стицања права власништва треба да постоји приликом стицања тога права док касније сазнање да је стечена некретнина раније већ била отуђена, не руши већ стечено право. Ово важи у конкретном случају тим више јер су за грунт. препис тада постојале грунт. препреке, будући да некретнине нису стајале на имену наследника, који су нагодбу склопили.

Не мења ствар ни та околност коју истиче тужилац у својој ревизионој молби, да тужени наводно није дао никакву истиниту протувредност, јер горње правило важи за ове уговоре без обзира на давање протувредности. Тужилац тврди додуше и то да му није дата прилика да докаже и то да је злонамерност туженикова постајала већ и у времену склапања саме нагодбе, те је тражио евентуално разрешење пресуде призивног суда, јер да је он у стању доказати и ранију злонамерност, но овај му се приговор није могао уважити јер није ставио такав предлог пред призивним судом, у рев. по-

§ 33.

Испитна комисија се састоји од двојице судија врховног шеријатског суда и једног судије апелационог суда. Судије врховног шеријатског суда учествоваће на изменце у испитној комисији, а члана из реда судија апелационог суда и његове заменике поставља Министар Правде на крају сваке године за наредну годину.

Испитној комисији председава по рангу најстарији врховни шеријатски судија.

§ 34.

Испит је писмен и усмен. Усмени је испит јаван. Судија апелационог суда, који учествује у испитној комисији, питаће кандидата о уређењу канцеларијске службе и о општем грађанском, кривичном и јавном праву, колико је познавање тог права потребно за службу шеријатског судије.

Кандидат је положио испит, ако за то гласа већина чланова одбора.

Гласање је тајно.

Оцене су „положио“ или „није положио“.

Ако је оцена „положио“, комисија може, ако се сви чланови сагласе, дати оцену „врло добро“ или „одлично“ положио.

Кандидат који није положио испит може га полагати после шест месеци.

Ко и по други пут не положи испит, може га полагати само још једанпут, и то по истеку једне године од дана другог испита.

§ 35.

Ближе одредбе о вршењу шеријатске судијске вежбе и о полагању шеријатског судијског испита прописале Министар Правде правилником. Истим правилником прописале се хонорар члановима испитне комисије и записничару.

§ 36.

Прописи Закона о судијама редовних судова од 8. јануара 1929. године о постављању судија, о положају судија, о одговорности судија и о праву надзора (Глава III. до укључиво Главе VI. чл. 13. до 46.) затим о одсуству и о рангу судија (Главе VIII. и IX. чл. 52. и 53.) вреде и онде са изменом, да ће у дисциплинском суду апелационог суда ступити у случају, ако се дисциплински поступак води против којег шеријатског судије, место једног члана судије апелационог суда као члан један врховни шеријатски судија. Који ће од чланова судија апелационог суда у таквом случају одступити, одлучује коцка.

Члан дисциплинског суда и његов заменик по реда врховних шеријатских судија постављају се на начин, који је прописан у чл. 31. став 1. Закона о судијама редовних судова.

§ 37.

Шеријатске судије среских шеријатских судова са факултетском спремом имају ранг, положајну плату и остале припадљности, као и судије редовних среских судова; остали постављају се са VII. групом I. категорије по Закону о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда од 31. јула 1923. године а унапређују се у VI. групу после 5 година од постављења, а у V. групу после 5 година од овог унапређења, а у IV. групу после 5 година од овог унапређења, и то са положајном платом и станарином тих група. Поред тога примају судијски додатак једнаки као и судије редовних среских судова, а личне и породичне додатке према наређењима, која важе за остале чиновнике.

Врховне шеријатске судије имају плату и остале припадљности као и судије апелационих судова.

ТРЕЋИ ОДСЕК

Шеријатски судијски помоћници.

§ 38.

Шеријатски судијски помоћници су: приправници и секретари.

За приправнике се могу поставити само она лица, која су свршила правни факултет са шеријатским курсом на њему или шеријатску судијску школу и положила за те школе прописане испите, а за секретаре лица која су положила још и шеријатски судијски испит.

§ 39.

Приправницима могу се поверавати послови записничара, а секретарима као и приправницима, који су положили шеријатски судијски испит, још и самостално вршење појединих послова као и замењивање среских шеријатских судија.

§ 40.

Приправнике и секретаре поставља Министар Правде.

Приправници са факултетском спремом имају положајну плату и остале принадлежности чиновника IX. групе I. категорије, секретари с том спремом положајну плату и остале принадлежности чиновника VIII. групе I. категорије, а по навршетку пет година службе на том положају унапређује се у VII. групу, приправници са шеријатском судијском школом имају принадлежности приправника чиновника друге категорије, а секретари с том спремом, положајну плату и принадлежности чиновника IX. групе, I. категорије, а по навршетку три година службе на том положају, плату и остале принадлежности VIII. групе I. категорије. Поред тога припада им нарочити судијски додатак, и то једнако као и приправницима и секретарима редовних судова.

*

ЧЕТВРТИ ОДСЕК

Прелазна и завршна наређења.

§ 41.

Док се за подручје Босне и Херцеговине не установи апелациони суд, остаће врховни шеријатски Суд у Сарајеву као посебно одељење Врховног Суда у Сарајеву.

§ 42.

До уређења једног Касационог Суда за целу земљу, решаваће сукобе између шеријатских судова и редовних судова или других власти у истом правном подручју већа поменута у ставу првом §-а 104. Закона о уређењу редовних судова од 18. јануара 1929. године, а сукобе између шеријатских судова разних правних подручја или између шеријатских судова и редовних судова или других власти изузевши војне власти, разних правних подручја већа поменута у другом ставу §-а 104. Закона о уређењу редовних судова.

§ 43.

Док се у Србији и Црној Гори не установе срески судови, поставиће се за ова подручја срески шеријатски судови у местима, где данас постоје среска муфтијства.

§ 44.

У циљу уређења шеријатских судова на подручју Врховног Шеријатског Суда у Скопљу (§ 3. од. 2.) овлашћује се Министар Правде:

1) да за време од пет година, рачунајући од дана кад овај закон добије обавезну снагу, може на ово подручје постављати за шеријатске судије и лица, која немају квалификацију прописану овим законом, али имају сведоцбу о свршеним теолошким наукама, и то првенствено између садашњих муфтија. Али ће се та лица морати обвезати, да за три године, рачунајући од дана постављења, положи прописани шеријатски судијски

испит. Од овог испита ослобађају се садање муфтије који буду постављени за шеријатске судије, а имају најмање десет година ефективне службе или који су до дана ступања на снагу овог закона положили стручни испит за ову струку по прописима Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда.

Свим овим шеријатским судијама одредиће Министар Правде категорију и групу као и судијске додатке по овом закону.

2) да за исто време може шеријатско-судијским приправницима на подручју Врховног Шеријатског Суда у Скопљу скратити до две године вежбу, која је по § 31. прописана за полагање шеријатског судијског испита.

§ 45.

Док се не донесе закон о муслиманској верској заједници и у њему предвиђени верски устав, срески шеријатски судови у Јужној Србији и Црној Гори вршиће поред дужности по овом закону и све остале дужности досадашњих муфтијстава.

§ 46.

Превођење шеријатских судија, које се затеку у шеријатским судовима у Босни и Херцеговини вршиће се према прописима чл. 54. Закона о судијама редовних судова од 8. јануара 1929. године са изменом, да се на име приправне службе одбија пет година у колико се по тим прописима не одбија краћи рок.

Шеријатске судије као и муфтије постављене за шеријатске судије, који су се на дан ступања на снагу овог Закона затекли у вишој групи и са већим додацима него што им припада по овоме закону задржавају досадању групу и досадање додатке.

§ 47.

Кредити предвиђени у буџету Министарства Вера за личне и стварне издатке среских муфтијстава и муф-

тија у Јужној Србији и Црној Гори стављају се даном ступања на снагу овог Закона на расположење Министру Правде за личне и стварне издатке нових шеријатских судова.

§ 48.

За личне и стварне издатке потребне за провођење овог закона, колико нису покривени кредитима предвиђеним у буџету Министарства Правде за личне потребе шеријатских судија и кредитима поменутим у § 47. употребиће се кредити из партије 74. а. предвиђени за провођење у живот судских закона.

§ 49.

Овај закон ступа у живот кад се обнародује у „Службеним Новинама“ а добија обавезну снагу за подручје Босне и Херцеговине на дан 1. априла 1929. године, а за остала подручја поменута у овоме закону по истеку шест месеци од дана обнародовања овог закона, осим што ће прописи § 26. добити обавезну снагу када стане на снагу цео закон о уређењу редовних судова од 18. јануара 1929. године.

На подручју Врховног Шеријатског Суда у Скопљу предаће се сви они предмети, о којим још није донесена коначна одлука у првом степену новим шеријатским судовима првог степена.

Број 23182.

21. марта 1929. године
Београд.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар Правде,

Др. М. Сршкић, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,

Чувар Државног Печата,

Министар Правде,

Др. М. Сршкић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Министар Унутрашњих Дела,
Почасни Ађутант Њ. В. Краља,
Дивизијски Генерал,

Пет. Живковић, с. р.

(Обнародовано у Служб. Нов. од 28. марта 1929.)

8.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра правде, а по саслушању Претседника Нашег Министарског савета, прописујемо и проглашујемо :

ЗАКОН

о премештању, пензионисању и отпуштању чиновника и осталих државних службеника грађанског реда

§ 1.

Чиновници и други државни службеници грађанског реда могу, по потреби службе, бити и без свог пристанка премештени и пензионисани, а, док нису стекли право на личну пензију, и отпуштени из државне службе ; у потоњем случају примењиваће се у погледу отпуснине прописи Закона о стицању права на личну пензију и о отпуснини од 1 марта 1929 године.

Прописима предњег става не дира се у прописе других закона о престајању службе по сили закона.

§ 2.

Овај Закон ступа у живот када буде обнародован, а обавезну снагу добива од 15 августа 1929 године. Тог дана престају важити сви закони и остали прописи, који се противе овом закону.

Бр. 103890.
14. децембра 1929. године
Београд.

АЛЕКСАНДАР, с.

(Обнародовано у Служб. Новинама од 9. јан. 1930. г.)

Министар правде,
 Д-р М. Сршкић с. р.
 Видео и ставио Државни печат,
 Чувар Државног печата,
 Министар правде,
 Д-р М. Сршкић, с. р.

Претседник Министарског савета
 и Министар унутрашњих дела,
 Почасни ађутант Ђ. В. Краља,
 Дивизијски ђенерал,
 Пет. Живковић, с. р.

9.

На основу §§-а 43, 44 и 45 Кривичног законика од 27 јануара 1929 године и §§-а 7 и 424 Закона о судском кривичном поступку од 16 фебруара 1929 године, прописујем ову

УРЕДБУ

о одрађивању новчаних казни и о замењивању тих казни казнама лишења слободе

I

Одрађивање

§ 1.

Новчане казне изречене по прописима Кривичног закона осим новчаних казни за кривична дела из користољубља изречених поред робије или строгог затвора (§ 45 кр. з.) могу осуђеници по дозволи суда делимице или у целини одрадити слободним радом у корист Фонда за подизање и оправљање казнених завода, завода за васпитање и поправљање и завода за извршење мера безбедности (§ 42 кр. з.) само при радњама, које у својој режији изводе тај Фонд, држава или које самоуправно тело и само, ако у време молбе за одрађивање има прилике за такав рад (§ 424 кр. п.).

§ 2.

Суд ће у сваком поједином случају, пре него дозволи одрађивање новчане казне, осигурати осуђенику рад примерен његовој стручној спреми и његовим способностима и, обзиром на то и на остале прилике појединог случаја у споразуму са Управом фонда односно са месним органом Фонда, односно са влашћу при чијим радовима ће осуђеник радити, одредити награду за осуђеников рад; та награда не може бити већа од 100 динара ни мање од 25 динара.

§ 3.

У решењу, којим се осуђенику дозвољава одрађивање навешће се рад којим осуђеник има да одради новчану казну, место и време тог рада као и награда за тај рад, одређена по прописима предњег параграфа. То ће се решење доставити осуђенику, Управи, односно месном органу Фонда, односно оној власти, при чијим ће радовима осуђеник радити.

§ 4.

Управа фонда односно месни орган Фонда, односно власт ће, чим осуђеник буде одрадио новчану казну или довршио дани му посао, или чим осуђеник напусти посао или од посла буде отпуштен, обавестити суд, колико је дана осуђеник провео на раду, а и осуђенику ће издати такву потврду.

§ 5.

Када добије ту обавест, суд ће, ако окривљеник није радио при радњама Фонда, саопштити Управи фонда, односно месном органу фонда, колико је дана и код које власти осуђеник провео на раду и колики је износ тим радом одрадио, а Управа фонда ће се сткрати да тај износ за свој рачун наплати од дотичне власти.

§ 6.

Осуђенику који изјави да неће да прими рад који му је суд нашао, који тај рад у опште не уради или га напусти или који својом кривњом буде из посла отпуштен, не може се више дозволити одрађивање исте казне.

II

Замењивање

§ 7.

Када се новчана казна не може ни наплатити ни одрадити, било зато што осуђеник неће да је одради, било што је изгубио право на одрађивање, било што суд не може или што не налази за целисходно да му дозволи одрађивање, замењује се казном лишења слободe и то тако, да на место 60 динара новчане казне ступа казна затвора једног дана. Овај затвор не може бити дужи од једне године код злочинстава, од шест месеци код преступа и од четрнаест дана код новчаних казни по Закону о судском кривичном поступку.

§ 8.

Када се новчана казна за кривично дело из користољубља, изречена поред робије или строгог затвора (§ 45 кр. з.) не може наплатити, замениће се, изузетно од прописа предњег параграфа, тако, да на место 100 динара новчане казне ступи један дан робије односно строгог затвора, према томе да ли је као главна казна изречена робија или строги затвор; но ова робија не може бити дужа од једне године, а затвор дужи од шест месеци.

III

Заједничка наређења

§ 9.

При примењивању предњих прописа, новчане казне мање од 60 односно од 100 динара и толики остаци већих

новчаних казни сматрају се као новчане казне односно као остади новчаних казни од 60 односно од 100 динара.

§ 10.

Прописи ове уредбе примењиваће се у свим случајевима одрађивања односно замењивања новчаних казни.

По истим прописима израчунаваће се одрађивање или замењивање после делимичне отплате новчане казне, као и плаћање остатка новчане казне после делимичног издржавања казне лишења слободе (§ 44 кр. з.) или после делимичног одрађивања новчане казне.

IV

Завршно наређење

§ 11.

Ова Уредба ступа на снагу када буде проглашена у „Службеним Новинама Краљевине Југославије“.

Бр. 107300 У-706
31 децембра 1929 године
Београд.

Министар правде,
Д-р М. Српкић с. р.

(Обнародовано у Служб. Нов. од 9. јан. 1930.)

10.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној

КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог нашег Министра Правде, а по саслушању Претседника Нашег Министарског Савета, прописујемо и проглашујемо:

ЗАКОН

о државном суду за заштиту државе

§ 1.

Законом од 8. јануара 1929. године при Касационом суду у Београду установљени Државни суд за заштиту

Државе надлежан је на подручју целе Краљевине за извиђање и истрагу, за претрес и суђење о кривичним делима из Главе XII. §§ 91 до 98, 100, 102 до 115, из Главе XVII, § 191, и из Главе XXXI, § 307 Кривичног законика за Краљевину Југославију од 27. јануара 1929. године, и о кривичним делима из чл. 1, 2, 3, 13, 17 и 18 Закона о заштити јавне безбедности и поретка у Држави од 6 јануара 1929. године, према његовим изменама и допунама по Закону од 1. марта 1929. године, као и о другим кривичним делима која су с овим у вези или стицају.

§ 2.

Ако би које од кривичних дела поменутих у § 1. било кажњиво по одредбама више закона, примениће се строжији закон.

§ 3.

Пред Државним судом за заштиту Државе одговараће и она лица која су учинила кривична дела из § 1. у иностранству.

§ 4.

Општи део Кривичног законика (§§ 1 до 90). примењиваће се на сва кривична дела из § 1. овог Закона, осим одредбе § 30, одељак 1, тачка 1, Кривичног законика, ако су старији малолетници навршили 18 година живота.

За дела из чл. 1. Закона о заштити јавне безбедности и поретка у Држави, Државни суд за заштиту Државе може да суди и на казну вечите робије.

§ 5.

Чланове Државног суда за заштиту Државе и њихове заменике именује Краљ указом на предлог Министра правде, стављен у сагласности са Претседником Министарског савета, из реда судија виших редовних судова или претседника судова првог степена.

Министар правде одређује број чланова Државног суда за заштиту Државе и њихових заменика. На пред-

лог претседника Државног суда за заштиту Државе, Министар правде може овом суду на вршење послова истражног судије одредити судије зборних судова првога степена.

§ 6.

Државни суд за заштиту Државе држи главне претресе и изриче пресуде у већу од седам судија а друге одлуке доноси у већу од пет судија чланова или заменика.

§ 7.

Државном суду за заштиту Државе додељује се државни тужилац, Краљевим указом, на предлог Министра правде, стављен у сагласности са Претседником Министарског савета, из реда виших државних тужилаца, заменика врховног државног тужиоца или касационих судија.

Министар правде може државном тужиоцу према потреби одредити на рад и заменике, по правилу из реда чланова државних тужиоштава или из реда судија.

У круг рада Државног тужиоца припада покретање извиђаја и истраге због кривичних дела поменутих у § 1, као и подизање оптужбе и њено заступање на главном претресу.

§ 8.

Сви судови и све државне-самоуправне власти даваће помоћ Државном суду за заштиту Државе и државном тужиоцу код овог суда.

§ 9.

За поступак пред Државним судом за заштиту Државе важе прописи Законика о судском кривичном поступку за Краљевину Југославију од 16. фебруара 1929 године, осим оних који по својој природи не могу важити за поступак пред овим судом, или који су у противности с наређењима овог Закона.

§ 10.

Кривични поступак пред Државним судом за заштиту Државе може се покренути и продужити само по предлогу државног тужиоца код тога суда.

Државни тужилац код Државног суда за заштиту Државе може по поднетој пријави, као и у току или по довршењу извиђаја, кривични предмет о делу из § 1 предати на даљи поступак државном тужиоцу, односно суду, који би иначе за то био надлежан.

Државни тужилац, подnoseћи предлог за отварање истраге против одређеног лица, може уједно тражити да се вођење истраге повери суду који би иначе за то био надлежан, односно, на територији на којој важи Законик о судском кривичном поступку од 16 фебруара 1929 године, и којем среском суду. О овом захтеву решава Државни суд за заштиту Државе по саслушању Државног тужиоца.

Ако државни тужилац, по отвореној или довршеној истрази, предложи да се поступање по делима за која је надлежан Државни суд за заштиту Државе, било због појединог од тих дела било против појединих учинилаца дела, уступи на редован поступак суду који би иначе био надлежан, истражни судија ће по том предлогу и поступити.

§ 11.

Ако редовни суд коме је државни тужилац Државног суда за заштиту Државе вратио кривични предмет на надлежан поступак нађе у току главног претреса, према садржају раније или на главном претресу утврђених чињеница, да у делу постоје обележја ког од кривичних дела поменутих у § 1, прекинуће претрес образложеним решењем, и послаће решење са списима државном тужиоцу Државног суда за заштиту Државе. Ако се овај државни тужилац не сагласи са мишљењем редовног суда изнетим у решењу, затражиће од Држав-

ног суда за заштиту Државе да о томе донесе своју одлуку. Ову одлуку Државни суд за заштиту Државе доноси у седници, изузетно, у већу од седам судија, и та је одлука обавезна, како за државног тужиоца Државног суда за заштиту Државе тако и за редовни суд.

§ 12.

Државни тужилац Државног суда за заштиту Државе може предмет који је уступио на редован поступак у свако доба до отварања главног претреса повући у своју надлежност, као и поново га вратити на редован поступак.

§ 13.

Због кривичних дела поменутих у § 1 мора се одредити притвор односно истражни затвор, ако закон за то дело прописује смртну казну или казну вечите робије, или оставља суду избор између тих казни и које друге казне, као и онда ако је у закону као највећа мера предвиђена робија преко десет година.

Веће Државног суда за заштиту Државе може, у случајевима који траже особите обзире, допустити да се окривљеник пусти у слободу уз услове § 130. Законика о судском кривичном поступку, по потреби и уз јемство, које ће веће одредити по слободној оцени.

§ 14.

Против притвора одређеног од извиђајних власти, судских или полицијских, нема жалбе. Ове власти не могу без наредбе државног тужиоца код Државног суда за заштиту Државе укинути притвор који су одредиле својом писменој наредбом (решењем).

§ 15.

У случају притвора, извиђаји се морају завршити у року од осам дана од дана притварања. Изузетно, са важних разлога, Државни суд за заштиту Државе може тај рок, по предлогу државног тужиоца код Државног

суда за заштиту Државе а на основу примљених списа, продужити најдаље до једног месеца.

§ 16.

Ако се у току главног претреса пред Државним судом за заштиту Државе покаже да утврђене чињенице имају обележја другог кривичног дела за које су надлежни редовни судови, пресудиће и о њему, без обзира на правну оцену дела по оптужби државног тужиоца.

§ 17.

Против пресуда и других одлука Државног суда за заштиту Државе, као и против оптужнице државног тужиоца тога суда, нема правног лека.

§ 18.

Против отсутног или одбеглог учиниоца ког од кривичних дела поменутих у § 1, Државни суд за заштиту Државе може, по спроведеној истрази, држати главни претрес и изрећи пресуду у његовом отсуству, иако се он у току истраге није могао испитати. Ради одбране отсутног или одбеглог лица поставиће му Државни суд за заштиту Државе по службеној дужности браниоца, ако га он сам или лица поменута у § 57, од. 2., Законика о судском кривичном поступку не би изабрали.

Ближе прописе о позивању отсутних или одбеглих лица, о достављању и извршењу пресуде, као и о поновљењу кривичног поступка, издаће Министар правде уредбом (§ 22).

§ 19.

За накнаду штете Држави због кривичних дела поменутих у § 1 и забрану над имовином лица окривљених због таквих дела важе прописи Закона од 14 септембра 1929 године („Службене новине“ бр. 224—ХС-1929 год.).

ступку пак закашњен је тај предлог, по наређењу 535. §-а г. п. п-а.

Најзад се жали тужилац и зато, јер да је тужениково право власништва протузаконито укњижено у грађовници на основу фактичног поседовања, јер не подлеже предуслови §-а 19. зак. чл. XXIX. из год. 1886. Ни ова му се жалба није могла уважити, јер такав би приговор могао ставити само грађ. власник или његов наследник и, јер се право власништва туженикова не оснива само на факт. поседу него и на склопљеној нагоди са наследницима грађ. власника.

Како је ревизиона молба у целости неоснована, то је ваљало исту одбити и тужиоца у смислу 425. 508. и 543. §§.-а г. п. п-а осудити на снашање и ревизионих трошкова.

Нови Сад, 11. октобра 1928. године.

*

Ад. I. Да би нагода у опште могла постојати, потребно је, с једне стране, да се стави понуда, а с друге стране, да се учињена понуда прихвати; ово пак предпоставља узајамну изјаву две разне физичне особе. Ако је на оставинској расправи, странке заступао један и исти адвокат, јасно је, да је недостајало физичко лице било за стављење понуде, било за прихватање понуде, следствено томе, није ни могло доћи до ваљаног споразума (К. 8069/902.)

Ваљаност нагоде склопљене са адвокатом који је на то имао овлаштење, не може се напасти (побијати) на тој основици, да приликом склапања нагоде већ није била у животу по адвокату заступана странка, тим мање, што тужитељ није доказао, да је противна странка имала знања о томе, да је тужитељев правни предходник умро (К. 7371/905.).

Ад. II. У случају двоструке продаје будимпештанска курија није признала право власништва другог купца, који је додуше дао убележити своје право својине, али је имао знања о томе, да је дотичну некретнину пре њега други купио, јер грађовница штити само добронамерно стечена права. (К. 3967/1922.)

У случају двоструке продаје ранији купац може било тужбом, било путем приговора напасти, у грађовним књигама убележено право својине каснијег купца, и стицање права својине каснијег купца

постаје неважно према ранијем купцу, ако је каснији купац приликом склапања уговора имао знања о ранијем купцу, односно ако је морао имати знања о томе, услед тога, што је ранији купац већ ступио у посед. (Бп. К. 3224/1923).

30.

Против решења Апелационог Суда као ревизионог суда, којим одбацује ревизиону молбу са разлога, да истој нема места, — нема правног лека на Касациони Суд.

(Касациони Суд Одељ. Б. Н. Сад,
Вп. 1107/1928.)

Касациони Суд, Б. Одељење у Новом Саду по службеној дужности одбацује уток тужене странке противу решења Апелационог Суда у Новом Саду.

Разлози: У горе споменутој парници, покренутој пред среским судом у којој је вредност парнице судски утврђена у 4.000 дин. и у којој је другостепено судио Окружни Суд као грађ. призивни Суд, тужени је против другостепене пресуде уложио код тог суда ревизиону молбу под бр. Гп. 3384/1924. но ову је Апелациони Суд у Новом Саду, коме је спроведена та ревиз. молба решењем својим од 23. јуна 1928. под бр. Г. 60/1922. одбацио са разлога, да је установљена парничка вредност испод 5.000 дин. (према чему у смислу 521. §-а гр. п. п. већ против пресуде окружног суда као грађ. приз. неби у опште било места ревизији).

Против овога решења Апелационог Суда уложио је тужени даљи уток. Тај уток је законом искључен.

Ревизионо суђење против пресуда окружних као призивних судова у парницама без обзира на вредност упућенима у делокруг среских судова (као што је и у овом случају ствар сумарне репозиције по среди), ако вредност парнице премаша 25.000 динара врши сада већ у смислу 525. §-а гр. п. п. Касација, у свима другим

случајевима надлежни Апелациони Суд. Пошто у овом случају, како је већ горе речено, вредност предмета парнице не премаша 25.000 динара, то већ зато, не може та ствар доћи на ревизију пред Касациони Суд.

А кад не може доћи ствар у меритуму на решавање Касационом Суду, не може доћи ни путем утока, пошто у смислу 551. §-а гр. п. п. против решења оног суда који би у тој ствари као призивни или ревизиони суд коначно решавао, утоку, односно даљем утоку нема места, изузевши случај кад закон изрично дозвољава уток још у једном степену. А ово није такви случај.

С тога је ваљало по службеној дужности поступити сходно 528. §-у гр. п. п., те усупрот закону уложени уток одбацити.

У Новом Саду дне 5. јануара 1929.

*

Ревизиони суд по §-у 551. Гпп. увек коначно решава у ствари, дакле против решења ревизионог суда даљем утоку нема места — без обзира на то да ли је своје решење донео у првом степену или већ услед призива — чак ни онда ако то не би било немогуће са гледишта постојања вишега степена (као што је то код Апелационог Суда). Изнимка је само онда, ако закон дозвољава уток у једном степену, јер се у овом случају решење Апелационог Суда као ревизионог суда, донесено у првом степену може донети пред Касацију. Али ако је Апелациони Суд већ у другом степену донео своје решење (поводом утока), даљи правни лек је искључен већ и тиме, што је странци дат правни лек у једном степену.

Утоку у једном степену има места у случајевима из §§-а 111. 216. 296. 302. 303. 308. 314. 344. 345. 346. 349. 356. 357. 364. 435. 591. 674. Гпп. и §§-а 18. 19. и 20. зак. чл. LIV: 1912.

31.

I. Муж је дужан дати лечити жену, ако није доказано, да је жену заразила неко шреће лице. — II. Не одговара прописима из §-а 100. Закона о брачном праву ни она молба, која је поднесена после истека рока од три месеца, а

ни она молба која је пре почетка тога рока уложена. Но ако је мериторна расправа унутар тога рока одржана, онда се така молба може поднети и на тој расправи. — III. Пред призивним судом не може се изнети такав бракоразводни узрок, који није већ изнесен пред првим судом, па ни онда, ако је тај узрок постао тек после донашања првостепене пресуде. — IV. И ако је жена — у току парнице постала недостојна издржавања, припада јој издржавање од дана тражења па све до времена кад је учинила недостојно дело. — V. И туженик може увући у парницу треће лице, ако је поднео противну тужбу и ако за то иначе постоје општи предуслови.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Н. Саду,
Г. 655/1928.

Касациони Суд Б.) Одељење одбија ревизиону молбу тужилаца и осуђује их да туженој на руке правозаступника јој плати у року од 15 дана под претњом привулног извршења у име ревизионих трошкова 300 (три стотине) динара.

Разлози: Прве две жалбе ревизионе молбе тужитеља односе се на оно установљење призивног суда да је тужена за време трајања брачне заједнице оболела од заразне болести (луеса), јер да призивни суд у својој пресуди није навео оне разлоге, околности и оне тврдње (изјаве) у исказима сведока на које оснива своје убеђење нето је у место тога једноставно само назначио имена и презимена оних сведока из чијих исказа је ту чињеницу установио, те се је тиме огрешио о наређење како 270., тако и 401. §-а г. п. п-а и да је приликом установљења горње чињенице неумесно применио једну правну

претпоставку, према којој је жену — која болује од заразне болести — заразио муж и услед те претпоставке терет доказивања, повредом 269. §-а г. п. п-а, свалио је на тужиоца. Тврди да таква претпоставка не може постојати, јер би то значило претпоставити и то да мужеви проводе неморалан живот а жене никада; а још мање може таква претпоставка постојати онда, ако су брачни другови неко време одвојено живели, а жена је болест добила у том времену.

С тога тужитељ тврди да је ваљало установити то да је жена заражена од једног трећег лица.

Жалбе се нису могле уважити.

По пропису 270. §-а г. п. п-а суд је дужан у својој пресуди подробно изнети све оне разлоге који су створили убеђење суда а 7. зачело 401. §-а прописује да образложење пресуде има да садржава у себи и резултат доказног поступка; но 8. зачело 401. §-а дозвољава и то да се изнашање стања ствари може надопунити и надокнадити и позивањем на садржину судских списа, и само се оно има изнети посебно, што је потребно да би се пресуда разумела.

С тога у конкретном случају није повредио призивни суд у ревизионој молби споменуте прописе формалног права, када није у пресуди изнео изјаве појединих сведока, него се само позвао на у записницима налазећих се садржина исказа споменутих сведока, јер је образложење пресуде призивног суда довољно разумљиво у погледу изнашања оних доказа на које се оснива убеђење суда.

У погледу друге жалбе правне претпоставе коју је призивни суд применио ревизионе молбе, Касациони Суд је нашао да је иста делом неоснована, а делом и беспредметна у овом случају.

Ни тужитељ, ни тужена није тражила развод брака зато јер је друга странка луесом заражена.

Спорно је међу странкама само то, да ли је тужитељ као муж дужан био дати лечити своју жену која је од луеса оболела или не. Како тужитељ није навео такове чињенице из којих би се могло посумњати у моралан живот тужене, а није дао прилике да се установи да жена није од њега заражена, то се у најгорем случају — што је додуше редак случај, али није искључен може и то претпоставити — да је тужена заражена несретним случајем и ако не од тужитеља ваљда, но свакако без њене кривице и не путем опћења са страним мушкарцем, а то тим пре, јер је лечнички налаз нашао трагове болести само у грлу и т. д. а не на полним деловима тужене. Но и поред оваковог стања ствари оправдан је био поступак тужене што је мужа оставила, јер је тужитељ као муж дужан био старати се за лечење своје жене, будући да није имао оправданог разлога посумњати у њезину моралност.

Како, дакле, призивни суд није установио такову чињеницу да је тужена у погледу свога моралног владања сумњива била, то је умесно могао наћи да није заражена путем опћења са страним лицем, те да је тужитељ тиме што ју није хтео лечити тешко повредио брачне дужности и дао оправданог повода туженој да прекине брачне саживе, и да тражи развод брака.

Ревизиона молба се жали и због тога јер да призивни суд није применио 3. алин. 665. §-а г. п. п-а те је без писмене молбе тужене дао места протутужби.

Но ни ова жалба није основана. — У смислу 100. §-а брачног зак. како тужитељ тако у случају противтужбе и тужена дужни су у року од 3 месеца иза рока за који је одређено одвојено живљење од стола и постеље молити коначну раставу односно развод брака. У конкретном случају тужилац је такову писмену молбу поднео 18. априла дакле 2 дана пре истека рока од 6 месеци, дакле преурањеро, а тужена није никакву писмену молбу предала. Но првостепени је суд ипак услед писмене молбе

Шв. Ј. 57/304

тужиоца истакао рочиште на којем су обе странке по гласу расправног записника молиле да се брак разведе по њиховој тужби односно протутужби и тиме су обоје удовољили захтеву 100. §-а бр. закона, те стога не постоји повреда закона од стране нижих судова, када су, како тужбу, тако и протутужбу мериторно решили.

Тужитељ се даље жали и због тога што позивни суд при решавању његове тужбе није узео у обзир ону околност да је тужена у току парнице ступила у дивљи брак јер је тужена то учинила тек у позивном поступку, те стога ову околност није могао пре (пред првостепеним судом) изнети.

И ова жалба није основана, јер 677. §. г. п. н.-а на који се умесно позива позивни суд не допушта остварење таквих бракоразводних разлога, који нису изнети већ пред првостепеним судом и не чини разлику између таквих који су настали пре или после доношења првостепене пресуде.

У вези са овом жалбом није основана ни она жалба ревизионе молбе тужитеља да је позивни суд повредио и материјално правно правило када је досудио извесно издржавање туженој и ако је нашао да је недостојна постала, јер је позивни суд само за оно време досудио туженој издржавање док није постала недостојна, а није основана ни оно стајалиште тужитеља да је за прошло време оврха издржавања већ отпала, јер се то не може рећи за оне оброке који су доспели тек у току парнице.

У погледу висине досуђеног издржавања, исто, није основана ревизиона жалба тужилаца јер 150 дин. месечно поред данашњих прилика није превисока свота, те је по-дробније образложење висине досуђене своте непотребно.

Најзад се ревизиона молба Симе М. жали и због тога да је позивни суд повредио наређења 189. и 197. §§-а г. п. н.-а јер је допустио увучење у парницу протутужбом тужене С. М. оца тужитељевог и ако се протутужба може подићи само против тужитеља, он пак није

био тужитељ, а увлачење у парницу трећих лица има се вршити по наређењима 82—93. §§-а г. п. п.-а међу које он не спада, те је тужена требала подићи засебну тужбу против њега.

И ова жалба није се могла уважити.

Истина је да против оца тужитељевог нема места формалној протутужби у смислу 189. §-а г. п. п.-а, нити је он таково лице које се може сматрати као јемац или као споредни умешач друге врсте, те је према томе назив писменог поднеска тужене странке према оцу тужитељевом погрешно назван протутужбом. но како није забрањено тужбом увући у парницу као тужене таква лица која одговарају у своје име у погледу предмета спора, то је и тужена могла у овој парници тражити установљење обавеза оца тужитељева односно првостеп. суд могао је са бракоразводном парницом спојити и ону парницу, која је настала услед тужбе тужене против оца тужитељева.

Но неби се могао приговор Симе ни зато узети у обзир, јер се без приговора упустио у парницу (283. §. г. п. п.-а) у погледу пак парбених трошкова исто није повредио призивни суд наређења 425. §-а г. п. п.-а јер је Сава М. изгубио парницу која се водила истодобно са бракоразводном његова сина.

Како је ревизиона молба неоснована то је исту вала одбити и молитеља ревизије осудити на снашање и ревизионих трошкова (§. 485., 508. и 543. §§. г. п. п.-а).

Нови Сад 20. децембра 1928.

*

Из судске праксе. Ad IV. Она жена, која је за време одвојеног живљења полно опћила са другим мушкарцем, повредила је супружанску верност, услед чега не може од свога мужа тражити издржавање ни онда ако је за одвојено живљење разлога дало онашање мужевљево. (К. 6106/1911.)

У случају када муж без икаквог оправданог разлога прекине брачну саживот, жена, која одвојено живи од мужа с правом може тражити издржавање, ако тек није постала недостојна издржавања због њезиног неморалног начина живота. (К. 5480/1917.)

Председник: Милан Зорић, предс. већа А. С.

Чланови: Др. Иван Прудан, судија А. С.

Антун Мраковчић, судија А. С.

Записничар: Др. Марија Станковић, суд. припр.

Грађ. већа I., II., IV. и VI. сем тога решавају све предмете, које према потреби упутим тим већима на решавање.

I. Кривично веће:

Решава све кривичне предмете приспеле од Окружних Судова Нови Сад, Вел. Кикинда, Панчево и Бела Црква.

Председник: Др. Бошко Ђурђевић, потпр. А. С.

Чланови: Др. Јован Катурсић, судија А. С.

Јован Костић, судија А. С.

Записничар: Милорад Бугарин, суд. припр. А. С.

(Наставиће се.)

Др. Н. Игњатовић,

председник Апел. Суда.

У пажњу г. г. претплатницима!

Отварајући претплату за X. годину, умољавамо све наше п. претплатнике, да нам на име претплате за 1930. годину изволе послати Дин. 120, још у току месеца јануара, јер је претплата за целу годину платива тога месеца.

Уједно и овим путем позивамо оне наше претплатнике, који још ни до данас нису исплатили претплату за 1929. годину да изволе то одма учинити, јер је наш часопис упућен једино на претплату.

Најзад саопштавамо, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из 1924—1929. год., свака година по Дин. 120.

Нови Сад, 15. јануара 1930.

Уредништво „ЗБИРАКА“.